

# Spis treści

## ROZDZIAŁ 1

|                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------|----|
| Teoretyczno-metodologiczne podstawy badań nad cywilizacją europejską ..... | 7  |
| Analiza hermeneutyczna pojęcia cywilizacja .....                           | 7  |
| Cywilizacja a kultura .....                                                | 9  |
| Badania nad cywilizacjami, teorie cywilizacji .....                        | 13 |
| Cywilizacja europejska – zakres przedmiotowy badań .....                   | 25 |
| Pytania kontrolne .....                                                    | 32 |

## ROZDZIAŁ 2

|                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Antyczne korzenie cywilizacji europejskiej .....                                                   | 33 |
| Podstawy cywilizacji klasycznej – filozofia grecka, literatura, sztuka, greckie <i>polis</i> ..... | 33 |
| Okres hellenistyczny – ekspansja ducha greckiego .....                                             | 44 |
| Rzym Republikański – Rzym Cezarów – europejskie fundamenty cywilizacyjne .....                     | 50 |
| Pierwiastek chrześcijański i jego wpływ na kulturę antyczną .....                                  | 55 |
| Spuścizna świata antycznego dla rozwoju cywilizacji europejskiej .....                             | 63 |
| Pytania kontrolne .....                                                                            | 67 |

### ROZDZIAŁ 3

#### Między starymi a nowymi czasami – cywilizacja

|                                                                     |    |
|---------------------------------------------------------------------|----|
| wieków średnich .....                                               | 68 |
| Upadek Rzymu – noc cywilizacyjna Europy .....                       | 68 |
| Wielka schizma – jej skutki w sferze cywilizacji europejskiej ..... | 82 |
| Islam i judaizm w średniowiecznej Europie .....                     | 86 |
| Średniowieczna sztuka .....                                         | 88 |
| Znaczenie średniowiecza dla cywilizacji europejskiej .....          | 92 |
| Pytania kontrolne .....                                             | 93 |

### ROZDZIAŁ 4

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| Epoka nowożytna – modernizm .....                       | 94  |
| Formowanie się nowego stosunku do świata. Humanizm.     |     |
| Kultura podmiotowa .....                                | 94  |
| Znaczenie Reformacji dla cywilizacji europejskiej ..... | 105 |
| Rewolucja przemysłowa jako przejaw nowożytnej           |     |
| cywilizacji europejskiej .....                          | 110 |
| Przemiany polityczne .....                              | 113 |
| Modernizm europejski .....                              | 123 |
| Pytania kontrolne .....                                 | 127 |

### ROZDZIAŁ 5

|                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------|-----|
| Cywilizacja europejska wobec wyzwań przyszłości .....       | 128 |
| Aktualny stan cywilizacji europejskiej .....                | 128 |
| Postmodernizm – uwarunkowania kulturowo-społeczne .....     | 140 |
| Postmodernizm – nowy wymiar cywilizacji europejskiej? ..... | 145 |
| Przyszłość cywilizacji europejskiej .....                   | 157 |
| Pytania kontrolne .....                                     | 162 |

|                                     |     |
|-------------------------------------|-----|
| Bibliografia –wybrane pozycje ..... | 163 |
|-------------------------------------|-----|

|              |     |
|--------------|-----|
| Indeks ..... | 166 |
|--------------|-----|